

In minder dan vier uur vlieg je van Nederland naar Istanbul. Dat was voor de eerste Nederlandse ambassadeur Cornelis Haga in 1612 wel andere koek. Hij deed er per koets en houten zeilschip vier maanden over om Istanbul (toen nog Constantinopel) te bereiken. Haga kreeg het bij Sultan Ahmed I voor elkaar om voor de Republiek der Zeven Nederlanden, zoals Nederland toen nog heette, toestemming te krijgen handel te drijven met het vijf miljoen vierkante kilometer tellende Ottomaanse Rijk. Het rijk stond bekend als losbandig en dat beviel Cornelis Haga wel. Hij bleef er 27 jaar wonen.

Souk, shoppen en spierpijn

Weekendje Istanbul

Schuif aan bij eethuisjes in smalle straatjes, laat je inzepen door een sterke arm in de hamam en shop op thema op de Grote Bazaar. Neem wel je gympen mee, want Istanbul doe je te voet.

In Istanbul kan het: door een brug over te wandelen of de ferry te pakken, steek je van het ene continent - Europa - over naar het andere continent: Azië. En dat zoiets in één stad kan, geeft Istanbul vanzelf een exotisch tintje. Je ziet er letterlijk een mengeling tussen Oost en West: kerken en moskeeën staan naast elkaar, gesluierde vrouwen lopen gearmd met meiden zonder hoofddoek. Helemaal bijzonder: in 2012 krijgt een weekendje Istanbul nog iets speciaals, want dit jaar viert Turkije en Nederland dat er al vierhonderd jaar lang handelsbetrekkingen en diplomatieke banden bestaan.

Door de eeuwen heen wandelen

Istanbul is een drukke, ietwat chaotische, maar wonderschone stad in de heuvels. In een aantal wijken rijden trams en er is een metronet dat een gedeelte van de stad beslaat. Taxi's brengen je wel overal naartoe, neem alleen altijd het kaartje van je hotel mee, aangezien niet elke taxichauffeur de weg even goed kent.

Maar de allerbeste manier om Istanbul te ontdekken? Ga lopen. Door een wijk uit te kiezen en daar op goed geluk lekker rond te dwalen, ontdek je juist de leukste eettentjes en winkeltjes. Een goede plek om te beginnen, is het oude gedeelte Sultanahmet en de Bazaarwijk. De hele wijk bestaat uit erfenissen van het Romeinse, Byzantijnse en Ottomaanse Rijk. In Sultanahmet liggen de drie bekendste overblijfselen op loopafstand van elkaar. Zoals de Aya Sofia, een kathedraal uit de zesde eeuw en destijds de grootste ter wereld. Sinds 1935 is het een museum. ➤

Op de Grote Bazaar, een van de oudste bazaars ter wereld, is het goed scoren. Maar denk eraan: onderhandelen is een spel, soms zie je er door de kraampjes, de mensen en de kleurrijke spullen het bos niet meer, maar zet door. Want wát je er kunt kopen en zien is zeker de moeite waard.

Ook leuk: met een glaasje appelthee op een krukje kijken naar de chaos

Constantinopel

Het Romeinse, Byzantijnse en Ottomaanse Rijk: hoe zit het precies? Istanbul heette tot 1930 Constantinopel, naar de Romeinse keizer Constantijn de Grote. Van 330 tot 395 was Constantinopel de hoofdstad van het Romeinse Rijk, vanaf 395 viel dat in een westelijk en een oostelijk deel uiteen. Constantinopel werd de hoofdstad van het Byzantijnse Rijk, zoals het oostelijke deel toen genoemd werd. In 1453 kwam er met de val van Constantinopel een einde aan het Byzantijnse Rijk. Het Ottomaanse Rijk kwam ervoor in de plaats, dat zich op het hoogtepunt met vijf miljoen vierkante kilometer uitstreckte tot Europa, Noord-Afrika en Azië. Het hield tot 1923 stand, waarna het moderne Turkije werd gesticht met Mustafa Kemal Atatürk aan het hoofd.

In de Bazaarijk doe je mee aan het feest dat eten heet. Maar om in de niet-toeristische modus te komen: kies een van de kleine straatjes uit om te eten.

Ga als je binnenkomt meteen een verdieping naar boven, zo krijg je een mooi overzicht van hoe immens dit gebouw vol prachtig mozaïek is. Tegenover de Aya Sofia ligt de Sultan Ahmetmoskee, beter bekend als de Blauwe Moskee. Check vooraf even op welke tijd het gebed plaatsvindt, want dan is de moskee voor bezoek gesloten. Bij de ingang stop je je schoenen in een plastic zakje en die neem je met je mee. Ook hier weer veel fraaie handgeschilderde tegels op de wanden, vooral die op de binnenplaats zijn opvallend blauw. Een andere niet te missen attractie in Sultanahmet is het weelderige en enorm grote Topkapipaleis. Maar alles zien, is er onmogelijk. Bezoek in elk geval de Harem: de privévertrekken van de sultan en zijn

vrouwen. Je moet er extra voor betalen, maar het is het waard: je ziet talloze kamers met verfijnd houtsnijwerk en je voelt hoe het was om hier als vrouw opgesloten te zitten.

Bazaar, hamam en appeltjesthee

Vanuit de wijk Sultanahmet loop je naar de Bazaarijk. Eten is een feest in Istanbul: van kebab (die daar toch net wat lekkerder smaakt dan hier) tot dolma's, van talloze meze (soort tapas) tot verse vis. De Grote Bazaar, een van de oudste bazaars ter wereld, is een must. Zorg dat je de tijd hebt en goedgehumeurd bent, want in de bazaar is het druk. Er zijn ruim zestig straatjes, ingedeeld op thema (o.a. stoffen, lampen, keramiek, tapijten, souvenirs en

mooie hamamdoeken). Iedereen wil je iets verkopen, maar daar raak je na drie straatjes aan gewend. Zie het onderhandelen als een spel en ga zo nu en dan met een appelthee op een krukje voor je uit zitten kijken. Onthoud het nummer van je ingang zodat je met een gerust hart kunt ronddwalen in de wirwar van steegjes. Op zondag is de bazaar gesloten. En dan is het tijd voor rust. Tegenover de bazaar vind je de fantastische Çemberlitas Hamami. Vrouwen en mannen zijn in deze sfeervolle historische hamam - die in 1584 gebouwd is voor de vrouw van de sultan - gescheiden. Je kunt verschillende soorten behandelingen ondergaan, maar ingezeept worden door een ferme Turkse is toch wel een hoogtepunt. De sfeer is er relaxed

en daar draagt de koepel, met sterren waar het zonlicht doorheen straalt, zeker aan bij.

Hollandse-Turkse kunst

Tijd om verder te dwalen. Via de Bazaarijk met haar straatjes in oriëntaalse sferen, de Kruidenbazaar en de Egyptische bazaar naar het water van de Gouden Hoorn. Daar steek je de beroemde Galatabrug over, in 2007 onderwerp van Geert Maks boekenweekgeschenk *De brug*. Op de brug staan mannen te vissen, onder de brug liggen de smakelijke visrestaurants. Eenmaal aan de overkant vind je nog meer leuke wijken om doorheen te slenteren: Beyoglu, Tünel en Galata, alle drie wijken met van oudsher een Europees stempel.

Doordat hier meer kerken dan moskeeën staan, is het leuk om er op zondagochtend rond te lopen en bijvoorbeeld een bezoek te brengen aan de Grieks-orthodoxe kerk Hagia Triada. Of je gaat naar de bekende autovrije winkelstraat Istiklal Cadessi in Beyoglu, waar nog een antieke tram doorheen rijdt. In deze straat ligt een afdeling van het Salt-museum dat dit jaar samenwerkt met het Van Abbemuseum in Eindhoven. Maar eigenlijk zijn het vooral de zijstraatjes met de vele theehuizen, cafés, kunsthands, galleries en bioscopen die de beroemde straat leuk maken. Tip: in The House Café kun je op je gemak zowel Turkse als Europese gerechten proeven. Ook fijn om doorheen te wandelen, is de statige wijk Cihangir, net naast Beyoglu.

Chique straten in Parijse sferen vol cafés en terrassen. De oude burgerij van Istanbul is vaak Frans opgevoed en woont nog gedeeltelijk in deze wijk, samen met steeds meer expats. De nabijgelegen wijk Çukurcuma daarentegen is wat rommeliger, hier tref je vooral veel antiek- en brocantezaakjes. En na al dat rondwandelen blijft er nog één aanrader over, een met een Hollands tintje. Loop richting de Bosporus naar het museum Istanbul Modern. Hier krijg je niet alleen een mooi overzicht van de Turkse moderne kunst, maar dit jaar is het museum een samenwerking aangegaan met het Boijmans Van Beuningen in Rotterdam. Het museumrestaurant met prachtig uitzicht over de Bosporus is een goeie plek voor de lunch.

>

**Oost en West:
je ziet de twee
werelddelen overal
in de stad terug.
In de gebouwen,
de gerechten,
de kleding en
de kraampjes.**

Gratis wandeling downloaden!

Ga naar www.estamagazine.nl/istanbul en download gratis een prachtige wandeling door Istanbul. Deze en nog meer mooie wandelingen vind je in de reisgids *100% Istanbul* van uitgeverij mo' media. De 100% stedengidsen van mo' media worden samengesteld door een 'local', deze keer door Birgit Ingen Housz. Birgit woont sinds 2006 in Istanbul, waar zij expats in hun zoektocht naar een droom-appartement begeleidt en voor radio en tv werkt.

Meer info vind je op www.100procenttravel.com

100% Istanbul, mo' media, € 12,95

Ook leuk

Meer tijd en zin? Dan zijn deze tips meer dan de moeite waard.

- Neem de ferry naar Aziatisch Istanbul en slenter rond over de **voedselbazaar** van Kadiköy.
- Daal af in de Yerebatan Sarnici, **ondergrondse cisternen** die ooit dienstdeden als water-opslagplaats. Ze worden vaak gebruikt als tentoonstellings-ruimten en als decor voor films en videoclip.
- De Rustem Pasa Cami is een **kleine, mooie moskee**. Te bereiken vanaf de Egyptische Bazaar.
- Drink koffie in het **legendari-sche Pera Palas Hotel**, hier logeerden reizigers die met de Oriënt Express naar Istanbul kwamen.
- Werp even een blik op het Nederlandse Consulaat, gelegen in de winkelstraat Istiklal Cadessi en gebouwd in de stijl van een **Italiaans palazzo**.
- Speel op een gevlochten krukje een **spelletje back-gammon** in een van de cafés in de wijk Tünel.
- Rook in de wijk Tophane een **waterpijp met appel- of vanilletabak**.

Voorpret

Om alvast in de sfeer te komen: de tentoonstelling *De Kamer van de Levantse Handel - Hollandse Kooplui en Ottomaanse Sultans* is te zien in het Amsterdam Museum. De Levant was het gebied ten oosten van de Middellandse Zee, rondom het huidige Turkije. In de zeventiende eeuw werd er een speciale organisatie in het leven geroepen om de handel met de Levant te stimuleren en schepen te bewapenen. De organisatie had een kamer in het stadhuis op de Dam, tegenwoordig het Paleis op de Dam. In die kamer hingen 31 schilderijtjes die nu op deze tentoonstelling te zien zijn, met afbeeldingen van allerlei volkeren uit het Ottomaanse Rijk: van een Albanese herder tot een vrouw van het (Griekse) eiland Patmos. Alle 31 samen geven ze een fascinerend beeld van het Ottomaanse Rijk zoals Amsterdammers het toen gezien moeten hebben: exotisch en (kleur)rijk.

Meer informatie: amsterdammuseum.nl